

# Het verzoek van de kunstenaar



‘IK WIL JE wat vragen,’ zei de kunstenaar op een dag tegen de boer die in zijn weiland aan het werk was.

‘Vragen staat vrij,’ antwoordde de boer en hij grijnsde zijn scheve tanden bloot en tikte tegen zijn pet.

‘Ik wil je vragen om iets voor me te doen,’ zei de kunstenaar. De boer keek hem afwachtend aan. Hij was een zwijgzame man en geduldig bovendien. Hij vond het niet erg om te wachten op een ander als die langzaam uit zijn woorden kwam.

‘Het zit namelijk zo,’ de kunstenaar liep een paar passen heen en een paar passen terug, ‘ik zou graag willen dat je hier, op deze plek, gaat graven.’

De boer krabde zijn hoofd, zijn pet zakte scheef, maar dat merkte hij niet. De kunstenaar zweeg en de boer keek hem aan en wachtte op meer, maar dat kwam niet. En terwijl hij wachtte op woorden die niet kwamen, liet de boer de woorden die al gesproken waren

in zijn hoofd echoën en na een aantal stille minuten begon de boer langzaam te knikken. Hij staaarde in de verte en dacht na over het verzoek van de kunstenaar en over de spullen die hij nodig zou hebben. Een schep.

In ieder geval een schep.

Dat er een glimlach op het gezicht van de kunstenaar verscheen, had de boer niet in de gaten, zo diep in gedachten verzonken was hij.

‘Een schep,’ zei de boer nadenkend. De woorden kwamen krakend over zijn lippen. Eindelijk keek hij de kunstenaar weer aan.

‘Ik heb een schep nodig,’ zei de boer.

‘Ja, dat heb je,’ zei de kunstenaar.

‘Ik zal graven,’ deelde de boer de kunstenaar mee. ‘Precies hier?’

‘Ja, precies op deze plek.’ ‘Hoe diep en hoe groot?’ ‘Zo diep en zo groot als nodig is,’ glimlachte de kunstenaar.

‘Goed,’ zei de boer. En dat was dat.

De kunstenaar vervolgde zijn wandeling. Hij ging van de boerderij richting het dorp en verder, en de boer holde naar zijn schuur om een schep op te halen.

‘Vanwaar die haast?’ vroeg zijn vrouw hem toen hij over het erf rende.

‘Ik pak een schep.’

‘Ga je graven?’

‘Ja.’

Zijn vrouw keek hem hoofdschuddend na en pakte

vervolgens de mand met voer voor de kippen, want ze had in de gaten dat haar man vandaag zijn taken zou verzaken. Ze werkte heel de dag hard door om ervoor

‘... ik zou graag willen  
dat je hier, op deze plek,  
gaat graven.’

te zorgen dat de beesten niets tekortkwamen en ondertussen deed ze ook nog de was en bakte ze twee broden. Haar zoons hielpen haar die dag flink en dat was maar goed ook. Anders was het werk niet afgekomen. Toen het begon te schemeren en haar man nog niet was teruggekeerd, stuurde ze haar oudste zoon om zijn vader te halen voor het eten.

Toen ze het te lang vond duren, stuurde ze de twee kleintjes samen weg om hun vader en broer op te halen voor het eten. Maar ook zij keerden niet terug. De boerin werd een klein beetje boos op haar mannen, omdat ze haar zo lieten wachten, maar ze was een lieve vrouw en besloot het hen niet te laten merken. Ze ging zelf op pad.

‘Kom je eten?’ vroeg ze toen ze op de plek kwam waar haar man naast een grote berg zand met een rode zakdoek zijn bezwete voorhoofd stond af te vegen.

Hij hijgde van inspanning.

‘Dat is een grote berg zand,’ zei de boerin.

De boer knikte trots.

‘Waar zijn onze jongens?’ vroeg de boerin.

Hij knikte met zijn hoofd in de richting van de diepe kuil en nu hoorde ze hun stemmen. Ze keek over de rand en zag de drie jongens achter elkaar aan rennen. Ze deden tikkertje, of een spel wat erop leek. Degene die getikt werd, begon zo snel hij kon te scheppen. Met twee handen tegelijk vloog het zand omhoog, richting de rand van de kuil.

‘We gaan eten, jongens,’ zei de boerin met al het gezag dat ze had. De jongens en haar man luisterden. Met elkaar liepen ze terug naar hun huis waar een warme maaltijd hen wachtte.

De volgende morgen kondigde de boer aan dat hij verder moest graven. De drie zoons knikten enthousiast en zeiden dat ze hem zouden helpen. De boerin hief haar handen in verbazing omhoog, maar knikte glimlachend en besloot dat ze vandaag wat harder zou werken om alles gedaan te krijgen.

Rond de middag pakte ze een mand vol met lekkers en vertrok naar het weiland waar haar gezin aan het werk was. Al van verre hoorde ze geroezemoes en gemompel en zag ze de berg zand, die flink gegroeid was.

Er stond een mensenmenigte om de kuil heen en er klonken opgewonden stemmen.

‘Hij is knettergek, dat is ’ie,’ zei de bakker tegen de smid. ‘Daar lijkt het op,’ knikte de smid.

‘Je begrijpt niet dat zijn vrouw het niet stopt,’ zei de vrouw van de schoenmaker tegen de vrouw van de dominee.

‘Nee, het is onfatsoenlijk. Onfatsoenlijk gewoonweg,’ beaamde die.

Ineens merkten een aantal dorpingen de boerin op en langzaam stierven de stemmen weg en weken de mensen voor haar uiteen, zodat ze naar de rand van de kuil kon lopen. Verbaasd bleef de boerin even staan. Ze keek de dorpsbewoners een voor een aan, maar niemand zei meer iets en de boerin voelde diep in haar binnenste een rare brok groeien. Dit waren haar vrienden, degenen met wie ze graag een gesprekje aanknoopte, naast wie ze zondag in de bank zat, met wie ze kleding naaide.

‘Hallo,’ zei ze daarom verschillende keren, terwijl ze langzaam tussen de mensen doorliep. ‘Hallo, hallo.’

Sommigen mompelden een begroeting terug, anderen staarden haar slechts aan. De boerin stopte bij de rand van de kuil en keek in de duizelingwekkende diepte. Haar mannen hadden flink doorgewerkt.

Ze maakte een toeter van haar handen en riep haar man en kinderen. Er leek een eeuwigheid voorbij te gaan voordat ze eindelijk boven stonden en haar stralend aankeken.

‘Ik heb een picknick meegenomen,’ zei de boerin, en ze hield de mand omhoog.

‘Wat heerlijk, schat,’ riep de boer enthousiast uit,

‘en je hebt onze vrienden uitgenodigd om mee te eten. Gezellig.’

De boerin wilde haar hoofd schudden en zeggen dat er iets vreemds aan de hand was met de aanwezigheid van alle dorpelingen hier, maar de dominee was haar voor.

‘Ahum, boer,’ zei de dominee, ‘wij zijn hier omdat we...’ hij schraapte zijn keel, keek even om zich heen en knikte toen, ‘omdat we BEZORGD zijn.’ Er verschenen diepe rimpels in zijn voorhoofd bij het uitspreken van het woord BEZORGD en die rimpels onderstreepten de ernst van wat hij zei.

‘Waarom zijn jullie bezorgd?’ riep de boer uit. ‘Er is niets om je zorgen over te maken. We zijn eenvoudigweg aan het werk!’

‘Wat is dat voor werk?’ vroeg de slager.

‘Ik graaf,’ verklaarde de boer.

‘Jazeker, dat kan ik zien, maar waarom?’ vroeg de slager.

‘Nou, omdat-’

‘Ahum.’ De dominee onderbrak het gesprek, want hij vond dat hij degene was die deze vragen aan zijn gemeentelid moest stellen. Hij schraapte nog een keertje extra zijn keel voordat hij vroeg: ‘Beste boer, wíe heeft je op dat rare idee gebracht?’

‘De kunstenaar.’

‘Maar wáárom vroeg hij dat?’

De boer haalde zijn schouders op. ‘Wie dat wil, mag



helpen,' zei hij in plaats van antwoord op de vraag te geven.

'Ben je mal!' zei de slager en hij draaide zich om en liep weg. De anderen volgden hem een voor een tot er niemand meer over was, behalve de boer met zijn gezin.

'Laten we eten,' zei de boer en hij maakte geen woorden meer vuil aan de dorpingen en hun gemopper.



De dagen gingen voorbij en de boer en zijn zoons bleven graven. Soms hielp de boerin ook een handje en iedere dag werd de berg groter en de kuil dieper. En iedere dag kwamen enkele dorpingen langs om te kijken, te lachen of naar hen te roepen. De boer en de boerin

vroegen keer op keer of ze wilden meehelpen, maar telkens weer was het antwoord hetzelfde. De dorpelingen begonnen zelfs af te geven op de kunstenaar en na verloop van tijd zeiden steeds meer dorpelingen: 'Wie is die kunstenaar dan, die je opdraagt te graven? We kennen hem niet.'

En dan vertelde de boerin dat ze de kunstenaar wel degelijk kenden en dat hij regelmatig door hun dorp wandelde en graag een praatje maakte met wie dat maar wilde. Maar de dorpelingen schudden hun hoofden. Ze wilden geen praatjes maken en daarom zeiden ze dat ze niet wisten wie de kunstenaar was. Wanneer hij door het dorp wandelde, keken ze gauw de andere kant op en deden alsof ze hem niet zagen, tot er een dag kwam dat ze hem inderdaad niet meer konden zien.

'Zie je wel,' zeiden ze tegen elkaar. 'Er is geen kunstenaar. Nooit geweest ook. Die boer en zijn vrouw zijn gek.' De boer en de boerin schudden droevig hun hoofden, maar ze bleven hopen dat de anderen mee zouden gaan doen. Ze waren ervan overtuigd dat het graven niet voor niets zou zijn en dat er iets moois wachtte aan de andere kant. Want die andere kant naderden ze zo langzamerhand. De berg naast hun kuil was uitgegroeid tot een machtig gevaarte en als je er bovenop klom, kon je alles wat er was overzien. Zo hoog was de berg, zo groots het uitzicht. En de kuil was zo, zo onnoemelijk diep, dat de boer en zijn gezin lange tijd

onderweg waren voordat ze op hun eindpunt kwamen. Daardoor kwam het ook dat het werk steeds langzamer ging, maar ze bleven volhouden, want de kunstenaar had het hun gevraagd. Eindelijk brak de dag aan dat ze erdoorheen waren. Ze gunden zichzelf niet eens de tijd om te kijken wat er was aan de andere kant, maar ze juichten en jubelden en renden opgetogen naar het dorp om aan iedereen te vertellen dat ze zo ver waren gekomen. 'Kom met ons mee om te ontdekken wat daar is!' riep de boerin.

'Ja,' zei de boer, 'doe dat.'

Maar de slager lachte slechts en liet zijn mes met een luide klap op het hakblok slaan. De bakker trok een blik vol broden uit de oven en snoof de geur diep op en knikte afwezig, maar hoorde eigenlijk niet wat ze zeiden. En de dominee stapte heen en weer met grote passen en mompelde dat het nog altijd onfatsoenlijk was en dat hij geen zin had om vieze schoenen te krijgen.

De boer en zijn gezin vroegen iedere dorping om mee te komen, maar er was er geen één die dat wilde.

Uiteindelijk gaven ze het op en ze keerden terug naar de grote berg die nu zijn schaduw over het dorp wierp. De boer en zijn gezin daalden af in de kuil, ze maakten de lange, lange wandeling naar de andere kant en daar stapten ze omhoog en voelden hoe een fris briesje hun haren om hun hoofden deed dwarrelen. De kinderen hoorden het geluid van een klaterend

beekje en hun ogen begonnen te glimmen, want ze zagen zichzelf al spelen en zwemmen in dat water. De boer ademde diep in en rook de geur van versgemaaid gras, maar het rook anders dan thuis. Kruidiger en intenser. Deze geur maakte hem aan het lachen. En de boerin zag een uitgestrekt veld vol kleurige bloemen die heen en weer deinden op de wind en die haar leken te roepen om geplukt te worden. Ze boog zich voorover en nam een bloem, en toen nog één en nog één. En als vanzelf schikten de bloemen zich in haar handen tot ze een prachtige bos in haar armen hield. Ze ademde diep in en lachte en haar voeten begonnen als vanzelf te dansen. De boer en de kinderen deden al gauw mee en in hun harten klonk de mooiste muziek die ze ooit gehoord hadden. Ze bleven dansen en zingen tot ze uiteindelijk hijgend van vermoeidheid in het gras zakten en elkaar lachend aankeken. Toen ontdekten ze de kunstenaar die had staan wachten en hen nu glimlachend verwelkomde.

‘Daar zijn jullie.’

‘Ja,’ knikte de boer.

‘Het was een heleboel werk,’ zei de kunstenaar.

‘We waren maar met elkaar,’ verklaarde de boerin toen ze weer op adem was gekomen. ‘Als de anderen hadden meegeholpen, zouden we hier sneller zijn geweest.’

‘Dat is waar,’ beaamde de kunstenaar. ‘Het is jammer dat ze niet wilden meehelpen.’ Hij keek naden-

kend en tikte met zijn wijsvinger tegen zijn kin. ‘Het is vooral jammer voor henzelf.’

‘Waarom is dat?’ vroeg de boer. Dat was de enige vraag die er volgens hem toedeed, want hij had het niet erg gevonden dat de dorpelingen niet wilden helpen. Hij was van mening dat ze vanzelf een keer zouden komen kijken.

‘Dat is omdat...’ Een diep rommelend geluid klonk vanuit de diepe kuil achter hen. Ze keken allemaal om en zagen hoe de wanden begonnen te bewegen en hoe de kuil zich vulde met zand en stenen en plaggen gras en hoe er water bij kwam en het zand in een kolkende modderstroom veranderde.

De boer en de boerin en hun kinderen keken sprakeloos toe.

Het gerommel bleef een tijdlang naklinken. Langzaam kwam de aarde in de kuil weer tot rust.

De kunstenaar veegde een traan van zijn wang. ‘Nu zijn wij hier, en zij daar,’ sprak hij zachtjes. ‘Ik zal ze zo missen.’ En hij trok met zijn vingers gekleurde strepen in de lucht en toen slaakten ze allemaal een zucht van verwondering, want zoiets wonderlijks hadden ze nog nooit gezien. En ze voelden hoe diep vanbinnen iets begon te borrelen. Iets vrolijks. Iets prachtigs. Ze dankten de kunstenaar voor de boog in de lucht, het heldere water in de beek, de geur van het gras en de pracht van de bloemen. En samen bouwden ze een

mooie boerderij. Nóg mooier dan voorheen. En ze leefden nog lang en gelukkig met elkaar. Maar nooit, nooit vergaten ze de dorpelingen aan de andere kant. Die niet mee wilden. Die niet wisten dat het leven aan deze kant zoveel mooier was.